

14è CICLE DE SORTIDES DE CONÈIXER EL PLA DE L'ESTANY VILADEMULS

6a sortida – diumenge, 6 de març de 2016

Centre d'Estudis Comarcals i Centre Excursionista de Banyoles

Decimar de can Menció de Vilademuls. Pou de glaç de cal Rossinyol de Vilamarí. Rajoleria de cal Bacallà. Sant Esteve de Vilademí. Can Puig i Oratori de can Puig.

Decimar de can Menció.

Es troba a la vora d'un camí interior d'una finca ramadera prop de Sant Esteve de Guialbes. Presenta les inscripcions a banda i banda, identificant les parròquies de Sant Esteve i d'Olives com a receptors del delme. El decimar o terme delmer és una fita o pedra termenera que assenyala el límit d'una extensió parroquial. Tenia per objecte saber a quina parròquia d'entre totes les que hi havia pels voltants del territori li corresponia pagar el delme. Aquesta llei, amb origen en els temps bíblics de Moisès, establia que una desena part dels fruits de la terra calia entregar-los als sacerdots pel manteniment del culte. Durant el primers temps del cristianisme aquesta era una pràctica pietosa que amb el temps, potser pel decaïment en la seva pràctica, esdevingué forçosa. Concretament va ser en Carlemany qui va dictar dues disposicions els anys 779 i 794 a tal fi. Pel que respecte a Catalunya i Aragó es va introduir aquesta obligatorietat pel fet de ser part de la Marca Hispànica en aquells moments. Dita llei no va ser derogada fins el 1841 en temps d'Isabel II. En la nostra comarca en troben cinc decimars, coneguts pels noms de les propietats a on es troben: can Guillot, can Menció, can Pi, cal Fuster i can Vicens. Actualment, totes pertanyen al municipi de Vilademuls, però anteriorment eren de diferents parròquies: Sant Esteve de Guialbes, Olives i Vilamarí.

APERGAS

És una empresa del món de l'enginyeria, del sector ramader i de serveis i manteniment. La planta de biogàs fa que, gràcies al tractament dels excrements de les vaques, es generi electricitat. La fermentació dels excrements, barrejada amb d'altres residus d'origen alimentari i industrial, produeix biogàs que, al passar per una caldera de cogeneració, es transforma en energia elèctrica i també tèrmica. L'elèctrica es ven a la xarxa i la tèrmica s'aprofita pel funcionament de la instal·lació. La planta és la primera de Catalunya que genera energia a través d'excrements de vaca. <http://www.apergas.cat>

Pou de glaç de cal Rossinyol de Vilamarí.

Està just a tocar el camí que porta de Vilauberí a Sords, un cop passada la ribera de la Farga. És un pou de grans dimensions, prop de 7 metres de diàmetre i altres tants de fondària. El pou es troba en bon estat, té totes les parets quasi intactes, encara que li falta la cúpula.

Rajoleria de cal Bacallà.

Cal Bacallà és un antic mas, ara tot enrunat, que a més dóna nom a una font, molt curiosa i digna de visitar, i també a una rajoleria enclotada en un talús al fons d'un camp proper. Consta de dos forns amb una boca d'un metre d'amplada i uns quatre metres de fons i a sobre, com és normal, la construcció de la rajoleria, on es col·locaven les peces per coure. Dins el forn es veuen vuit arcs d'uns vint-i-cinc centímetres de gruix i entremig, un espai d'uns quinze centímetres per on circulava l'escalfor cap a dalt per coure les rajoles, teules, etc. Es pot accedir per sota, per la boca on es posava la llenya. Està molt ben conservat però, totalment col·lapsada i plena de runa. Té una rampa que salva el talús entre el camí i els forns, així com una placeta que hi ha al davant. A prop hi ha un altre clot que potser es va utilitzar per embassar l'aigua de pluja per tal de preparar el fang. En el camí d'accés des de la pista principal existeix una petita plataforma de 3 x 3 m que es podria haver utilitzat com a lloc per carregar els carros amb la mercaderia ja acabada.

Església de Sant Esteve de Vilademí

L'església primitiva, que devia ser romànica del segle XII-XIII, va ser profundament transformada el segle XVIII, aprofitant elements de l'antiga església. La façana actual és barroca amb una fornícula sobre la portada. A la llinda hi ha la inscripció: "Caritas me fecit 1779". Les restes de construcció medieval només són visibles als murs laterals de la nau i a la façana de ponent, on es poden observar carreus ben escairats col·locats en filades uniformes. També conserva de l'obra romànica una finestra de doble biaix amb arc de mig punt situada a la part superior del mur de migdia.

Can Puig i Oratori de can Puig

És una típica casa pairal, gran, sumptuosa, monumental, edificada sobre un pujolet des d'on es contempla un panorama encisador pels quatre punts cardinals; fins i tot s'albira la ciutat de Girona. A l'angle superior sud-est hi ha una galeria amb badius de pedra picada del segle XVI. A la llinda de dues finestres s'hi poden llegir les dates "1589, 1625". En una d'elles, a més, hi observem la inscripció: IHS MA MIQUEL PUIG PAGES DEL LLOC DE VILADEMI 1625". A la llinda de la porta principal hi ha gravada la data "1799", i a la barana de la terrassa de ferro forjat: "NP (Narcís Puig) 1872". A més de l'antiguitat, aquestes dates indiquen les etapes que es van seguir en la construcció i ampliació de la casa. Al marge dret del camí, a l'altura de can Puig, s'hi troba un oratori amb la següent inscripció: "M H A MIQUEL PUIG A FET FER, LO PNT (present) ORATORI MA 21 FABRER: 1691." Amb la revolució del 1936 no va ser destruït; va ser uns vint anys més tard que un carro molt carregat de llenya el va tirar a terra i després fou reposat al mateix lloc.

Moltes gràcies per la vostra assistència!!!